

Asia C-762/19**Ennakkoratkaisupyyntö****Jättämispäivä:**

17.10.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija (Riian ylioikeuden riita-asioiden jaosto, Latvia)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

14.10.2019

Kantaja ensimmäisessä oikeusasteessa ja vastapuoli:

SIA ”CV-Online Latvia”

Vastaaaja ensimmäisessä oikeusasteessa ja valittaja:

SIA ”Melons”

[–]

ECLI:LV:RAT:2019:1014.C30638718.8.L

PÄÄTÖS

Asian käsittelyn lykkääminen ja ennakkoratkaisupyynnön esittäminen Euroopan unionin tuomioistuimelle

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija (Riian ylioikeuden riita-asioiden jaosto) [–] [jaoston kokoonpano ja asianosaisten edustajat]

käsitteli 14.10.2019 julkisessa istunnossa siviilioikeudellista riita-asiaa, joka liittyy SIA ”CV-Online Latvia” -yhtiön SIA ”Melons” -yhtiötä vastaan nostamaan kanteeseen, jossa vaaditaan kieltämään sellaisten linkkien sisällyttäminen vastaajan ylläpitämälle verkkosivustolle, joita klikkaamalla voi päästä kantajan tietokantoihin.

Asian tausta*Tosiseikat*

- [1] Kantaja ja valituksen vastapuoli SIA ”CV-Online Latvia” (jäljempänä kantaja) on www.cv.lv-verkkosivuston omistaja ja ylläpitäjä; tälle sivustolle voi jättää työpaikkailmoituksia ja tehdä työhakemuksia. Pääasiassa on asianosaisten kesken riidatonta, että kantajan verkkosivustoa siihen sisältyvine työpaikkailmoituksineen ja työhakemuksineen on pidettävä tietokantana.

Vastaaja ja valittaja SIA ”Melons” (jäljempänä vastaaja), on www.kurdarbs.lv-verkkosivuston, joka on hakukone, omistaja ja ylläpitäjä.

Vastaajan ylläpitämä verkkosivusto löytää verkkosivuja, joissa julkaistaan yleisön saatavilla olevia tietoja työpaikkailmoituksista, ja työpaikkailmoituksia hakeva käyttäjä ohjataan hyperlinkin välityksellä edelleen verkkosivulle, jossa löydetty tiedot on alkujaan julkaistu. Hyperlinkkejä klikatessaan loppukäyttäjä käy kantajan www.cv.lv-verkkosivustolla ja tutustuu sen sisältöön.

Muutoksenhakuasteessa kantajan edustaja yhtyi vastaajan edustajan näkemukseen siitä, että vastaaja ei tee online-tiedonsiirtoa kantajan verkkosivustolle vaan käyttää muuta siirtotapaa.

Pääasian oikeudenkäyntiaineiston mukaan kantaja julkaisi www.cv.lv-sivustollaan meta-tageja (Schema.org-mikrodataa), jotka näytetään hakukoneista saaduissa tuloksissa.

Schema.org-mikrodatan standardien mukaan kantajan verkkosivun meta-tagit antoivat seuraavat tiedot: hyperlinkki, paikka, yritys, työpaikan maantieteellinen sijainti ja päiväys. Nämä meta-tageihin sisältyvät tiedot näytetään kantajan verkkosivun hakukoneen tarjoamissa tuloksissa.

- [2] Kantaja nosti kanteen suojatakseen sui generis -oikeuksiaan välttyäkseen tietokantojensa kopioinnin ja uudelleenkäytön. Kantajan mukaan vastaaja kopioi kuvatun toiminnan välityksellä tietokannan olennaisen sisällön ja siirtää sen verkkosivustolleen. Samalla vastaaja hyperlinkkiensä välityksellä varmistaa tietokannan uudelleenkäytön.
- [3] Ensimmäisenä oikeusasteena asiaa käsitellyt tuomioistuin totesi sui generis -oikeuden rikkomisen ja katsoi, että hyperlinkin esiintyminen hakutuloksissa sen jälkeen, kun loppukäyttäjä on täyttänyt hakukentät, ja se, että tämän hyperlinkin klikkaaminen johdattaa tämän kantajan verkkosivulle, on tietokannan uudelleenkäyttöä.
- [4] Vastaaja teki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta valituksen, jossa se vetosi siihen, että sen ylläpitämä verkkosivusto ei tarjoa online-tiedonsiirtoa eli ei toimi reaaliajassa. Hyperlinkin sisällyttäminen verkkosivustolle ei tuo mukanaan suoran valvonnan järjestelmää, ei toimi reaaliaikaisesti eikä myöskään tarjoa online-tiedonsiirtoa eikä muunkaanlaista tiedonsiirtoa.

Vastaajan mukaan on tehtävä erottelu verkkosivuston ja tietokannan välillä, koska kantaja on pannut tietokantansa ulkopuolelle, eli www.cv.lv-verkkosivustolleen

kaikki tiedot, joiden se haluaa olevan hakukoneiden käytettävissä, siten että nämä eivät pääse kantajan tietokantaan.

Vastaaja ilmoittaa, että Schema.org-mikrodatan standardit ovat laatineet ja niitä ylläpitävät neljä maailman johtavaa ja ensisijaista hakukonetta — Google, Bing, Yahoo! ja Yandex —, mutta lähes kaikki maailman hakukoneet, mukaan lukien heidän omansa, se joka sisältyy www.kurdarbs.lv-verkkosivustoon, tukevat niitä. Näiden standardien mukaisesti kantaja on julkaissut www.cv.lv-verkkosivustollaan tietoja (meta-tageja), joita se toivoo hakukoneiden (kuten google.com, bing.com, yahoo.com ja mm. kurdarbs.lv) tarjoavan saaduissa tuloksissa. Meta-tagit ovat www.cv.lv-verkkosivustolla, joka on tietopankin ulkopuolella.

Vastaaja katsoo, että unionin tuomioistuimen asioissa The British Horseracing Board Ltd ym. (jäljempänä asia C-203/02) ja asiassa Innoweb (jäljempänä asia C-202/12) esittämät toteamukset eivät ole merkityksellisiä käsiteltävässä asiassa, koska pääasian tosiseikat ovat erilaiset, minkä vuoksi käsitteitä kopiointi ja uudelleenkäyttö on perusteltua tulkita eri tavalla.

Oikeudelliset perusteet

Asiaa koskeva lainsäädäntö

- [5] Tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11.3.1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin III luvussa, jonka otsikko on Sui generis -oikeus, olevassa 7 artiklassa, joka koskee suojan kohdetta, säädetään, että jäsenvaltioiden on säädettävä tietokannan valmistajalle oikeus kieltää sellaisen tietokannan, jonka sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen merkitsee määrällisesti ja/tai laadullisesti huomattavaa investointia, koko sisällön tai laadullisesti ja/tai määrällisesti arvioituna olennaisen osan kopiointi ja/tai uudelleenkäyttö.

Tässä säännöksessä määritellään käsitteet kopiointi ja uudelleenkäyttö seuraavalla tavalla:

- a) ”kopiointilla” [tarkoitetaan] tietokannan koko sisällön tai sen olennaisen osan pysyvää tai väliaikaista siirtämistä tallennusalustalta toiselle millä tavalla ja missä muodossa tahansa;
- b) ”uudelleenkäytöllä” [tarkoitetaan] tietokannan koko sisällön tai sen olennaisen osan mitä tahansa saattamista yleisön saataville kopioita levittämällä, vuokraamalla, onlinesiirrolla tai muulla siirtotavalla. Kun oikeudenhaltija tai joku hänen suostumuksellaan on ensimmäisen kerran myynyt tietokannan kopion yhteisössä, oikeudenhaltijan oikeus määrätä kyseisen kopion edelleenmyymisestä yhteisössä raukeaa.
- [6] Direktiivi 96/9 saatettiin osaksi Latvian oikeusjärjestystä 1.5.2004 Autortiesību likumsiin (tekijänoikeuslaki) tehdyllä muutoksella.

Autortiesību likumsin 57 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään, että tietokannan, jonka sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen merkitsee määrällisesti tai laadullisesti huomattavaa investointia (5 §:n 2 momentti), valmistajana on pidettävä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka aloitteesta tietokanta on tehty ja joka kantaa sijoitusriskin.

Tietokannan valmistajalla on oikeus kieltää tietokannan koko sisältöön tai laadullisesti tai määrällisesti arvioituna olennaiseen osaan kohdistuvien seuraavien toimintojen suorittaminen:

- 1) kopiointi: tietokannan koko sisällön tai sen olennaisen osan pysyvä tai väliaikainen siirtäminen tallennusalueelta toiselle millä tavalla ja missä muodossa tahansa;
- 2) uudelleenkäyttö: tietokannan koko sisällön tai sen olennaisen osan saattaminen yleisön saataville millä tavalla tahansa, mukaan lukien kopioiden levittäminen, vuokraaminen, online-tiedonsiirto tai muu tapa.

Perustelut sille, että Euroopan unionin lainsäädännön tulkinnasta on epävarmuutta

- [7] Euroopan unionin tuomioistuin totesi tuomiossa C-202/12, että ”tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11.3.1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/9/EY 7 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että toimija, joka saattaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen aihepiirikohtaisen metahakukoneen saataville internetissä, käyttää uudelleen kyseisessä 7 artiklassa suojatun tietokannan koko sisältöä tai sen olennaista osaa, kun kyseinen aihepiirikohtainen metahakukone:
- tarjoaa loppukäyttäjälle hakulomakkeen, joka sisältää olennaisilta osin samat toiminnot kuin tietokannan hakulomake,
 - muokkaa ’reaaliaikaisesti’ loppukäyttäjien pyynnöt sopiviksi hakukoneeseen, jolla tietokanta on varustettu, niin, että kyseisen tietokannan kaikki tiedot selataan, ja
 - esittää löydetty hakutulokset loppukäyttäjälle internetsivustonsa mukaisessa ulkoasussa ja yhdistää päällekkäisyydet yhdeksi kohdaksi sellaisiin kriteereihin perustuvassa järjestyksessä, jotka ovat rinnastettavissa asianomaisen tietokannan hakukoneessa hakutulosten esittämiseksi käytettyihin kriteereihin.”
- [8] Tuomion 25 kohdassa todetaan, että [”]ennakkoratkaisupyyntöstä käy [– –] ilmi, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa aihepiirikohtaisessa metahakukoneessa ei ole omaa hakukonetta, joka selaisi muita internetsivustoja. Hakupyyntön toteuttamiseksi se käyttää sen sijaan tämän tuomion 9 kohdassa täsmennetyllä tavalla hakukoneita, joilla sen palvelun kattamat tietokannat on varustettu. Aihepiirikohtainen metahakukone nimittäin muokkaa ’reaaliaikaisesti’

käyttäjiensä pyynnöt kyseisiin hakukoneisiin sopiviksi niin, että mainittujen tietokantojen kaikki tiedot selataan.[⁹]

Pääasiassa vastaaja vetoaa siihen, että sen ylläpitämä www.kurdarbs.lv-verkkosivusto ei muokkaa tietokannan hakupyynnöjä reaaliaikaisesti ja sillä on oma metahakukone.

- [9] [Mainitun] tuomion 39 ja 40 kohdassa todetaan, että [⁹]pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen aihepiirikohtaisen metahakukoneen ylläpitäjän käsiteltävän asian kannalta merkityksellisestä toiminnasta, joka koskee tällaisen metahakukoneen, jonka tarkoituksena on muokata loppukäyttäjien siihen syöttämät hakupyynnöt sopiviksi sellaisten tietokantojen hakukoneisiin, jotka mainitun metahakukoneen palvelu kattaa, saattamista saataville internetissä, on todettava, että tämä toiminta ei rajoitu pelkästään siihen, että käyttäjälle ilmoitetaan tietokannat, jotka tarjoavat tiettyä aihetta koskevia tietoja.[⁹]

[⁹]Toiminnan tarkoituksena on nimittäin tarjota kaikille loppukäyttäjille väline, jolla voidaan selata suojatussa tietokannassa olevat kaikki tiedot ja täten tarjota pääsy kyseisen tietokannan koko sisältöön muulla kuin mainitun tietokannan valmistajan tarjoamalla tavalla siten, että kuitenkin käytetään tietokannan hakukonetta ja tarjotaan samat hakuedut kuin tietokanta itse, kuten tämän tuomion 25 ja 26 kohdasta käy ilmi. Loppukäyttäjän ei tarvitse enää tietoja hakiessaan käydä asianomaisen tietokannan internetsivustolla – ei aloitussivulla eikä hakulomakesivulla – selataksaan tätä tietokantaa, koska hän voi selata tietokannan sisältöä 'reaaliaikaisesti' aihepiirikohtaisen metahakukoneen internetsivuilla.[⁹]

Tämän päätöksen 1 kohdassa ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toteaa, että vastaajan ylläpitämä verkkosivusto löytää verkkosivuja, joissa julkaistaan yleisön saatavilla olevia tietoja työpaikkailmoituksista, ja työpaikkailmoituksia hakeva käyttäjä ohjataan hyperlinkin välityksellä edelleen verkkosivulle, jossa löydetty tiedot on alkujaan julkaistu. Hyperlinkkejä klikatessaan loppukäyttäjä käy kantajan www.cv.lv-verkkosivustolla ja tutustuu sen sisältöön.

Koska pääasian tosiseikat ovat erilaiset, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on epävarma siitä, ovatko Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-202/12 tekemät päätelmät sisällön muun siirtomuodon välityksellä tapahtuneesta kopioinnista ja uudelleenkäytöstä merkityksellisiä suhteessa hyperlinkkeihin, mikä on kysymys, joka on läheisesti sidoksissa muiden siirtomuotojen välityksellä tapahtuvaa tietokannan uudelleenkäyttöä koskeviin tulkinnallisiin vaikeuksiin.

- [10] Tämän päätöksen 4 kohdassa ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toistaa vastaajan huomautukset, joiden mukaan verkkosivusto ja tietokanta on eroteltava toisistaan, koska kantaja on pannut tietokantansa ulkopuolelle eli www.cv.lv-verkkosivustolleen metatietoina kaikki tiedot, joiden se haluaa olevan hakukoneiden käytettävissä, niin että nämä eivät pääse kantajan tietokantaan.

- [11] Direktiivin mukaan kopioinnilla tarkoitetaan tietokannan koko sisällön tai sen olennaisen osan pysyvää tai väliaikaista siirtämistä tallennusalustalta toiselle millä

tavalla ja missä muodossa tahansa. Tulkinnallinen vaikeus on siis siinä, että erotetaan toisistaan tietokannan sisällön kopioinnin käsitteen mukaan [yhtäältä] meta-tagit kantajan itsensä luomina tietoina, joilla pyritään tekemään internetin hakukoneille mahdolliseksi näiden tietojen kopiointi, ja [toisaalta] tietokannan sisältö. Näin ollen on aiheellista tietää, ovatko vastaajan hakukoneissa näytettävät meta-tagien sisältämät tiedot kyseessä olevassa direktiivissä tarkoitettua kopiointia tietokannan koko sisällöstä tai sen olennaisesta osasta toiselle tallennusalustalle missä hyvänsä muodossa.

- [12] Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin katsoo, että käsiteltävään asiaan ei ole syytä soveltaa *acte éclairé* -oikeuskäytäntöä, koska pääasian tosiseikat ovat erilaiset kuin Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion C-202/12 asiassa. Erot selitetään tämän päätöksen 7–12 kohdassa.
- [13] Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on epävara tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11.3.1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin III lukuun (Sui generis -oikeus) sisältyvän 7 artiklan tulkinnasta. Kansallinen tuomioistuin katsoo, että sen on tämän vuoksi esitettävä ennakkoratkaisukysymyksiä Euroopan unionin tuomioistuimelle.

[– –] [viittaus kansallisiin menettelysääntöihin]

Päätösosa

Euroopan unioista tehdyn sopimuksen 267 artiklan nojalla [– –] [viittaus kansallisiin menettelyllisiin sääntöihin] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

Päättää

Esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- 1) Onko valittajan toiminnan, jossa loppukäyttäjä ohjataan hyperlinkin välityksellä edelleen kantajan verkkosivulle, jossa voi tutustua työpaikkailmoitusten tietokantaan, katsottava olevan tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11.3.1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 7 artiklan 2 kohdan b alakodassa tarkoitettua uudelleenkäyttöä ja erityisesti tietokannan uudelleenkäyttöä muulla siirtotavalla?
- 2) Onko vastaajan hakukoneissa näytettäviä meta-tagien sisältämiä tietoja tulkittava niin, että niiden on katsottava olevan tietokantojen oikeudellisesta suojasta 11.3.1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 7 artiklan 2 kohdan a alakodassa tarkoitettua kopiointia ja erityisesti tietokannan koko sisällön tai sen olennaisen osan pysyvää tai väliaikaista siirtämistä tallennusalustalta toiselle millä tavalla ja missä muodossa tahansa?

Lykätä asian käsittelyä siihen asti, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut asiassa lopullisen tuomion.

[– –] [Viittaus kansallisiin menettelysääntöihin]

[– –][Allekirjoitukset]

TYÖASIAKIRJA